

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 731/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Ntc 6/2017 z 25. mája 2017 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 20/2017 zo 16. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici

(ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Ntc 6/2017 z 25. mája 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 20/2017 zo 16. júna 2017 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením krajského súdu vzatý do vydávacej väzby. Keďže v priebehu konania podľa svojho tvrdenia nerozumel tomu, čo hovoril vo veci konajúci sudca, požiadal o prirbatie do konania „prekladateľa“ (pravdepodobne mal na mysli tlmočníka, pozn.) z jazyka slovenského do jazyka českého, pretože nerozumie slovenskému jazyku (nerozumie určitým slovám a jednotlivým úkonom, pozn.). Krajský súd však rozhodol, že „prekladateľa“ nepriberie. Sťažovateľ preto žiadal, aby táto vec bola predložená najvyššiemu súdu, aby ten rozhodol, či má právo na „prekladateľa“. Krajský súd tento návrh odmietol a vo veci ďalej pojednával, no keďže sťažovateľ nerozumel, tak sa k veci nevyjadroval. Sťažovateľ zastáva názor, že týmto došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Uvádza, že je českej národnosti, v Českej republike sa narodil a navštevoval tam aj základnú školu, naučil sa tam aj svoj materinský jazyk. Napriek tomu, že na Slovensku žil od roku 1993, väčšinu času trávil v Českej republike, kde bol aj Okresným súdom v Sokolove pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Uvedené rozhodnutie bolo uznané Krajským súdom v Bratislave č. k. 1 Cudz 37/2014-25 z 5. júna 2014. Uvádza, že aj keď mal na Slovensku živnosť, nepodnikal a ani žiadne daňové priznania nepodával. V styku s rodinou a priateľmi používa český jazyk.

Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu podal prostredníctvom právneho zástupcu sťažnosť. Najvyšší súd však jeho sťažnosť zamietol, a tým podľa jeho názoru potvrdil, že bol vzatý do vydávacej väzby bez toho, aby porozumel obsahu vykonávaných úkonov a mal dostatok informácií na uplatnenie práva na obhajobu. Týmto postupom najvyšší súd podľa neho porušil jeho právo podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru, a preto „*tento proces o EZR nebyl spravodlivý*“. Zároveň zastáva názor, že bolo porušené aj jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Namietla, že najvyšší súd vychádzal zo skutočností, ktoré v čase jeho rozhodovania už boli zrušené generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). Najvyšší súd mal uviesť, že dôvodom útekovej väzby a vydávacej väzby je skutočnosť,

že trestné stíhanie z roku 2004 vedené Okresnou prokuratúrou Lučenec nebolo dosiaľ právoplatne skončené, pretože tomuto trestnému stíhaniu sa sťažovateľ vyhýbal. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd tak rozhodol napriek tomu, že 12. júna 2017 bolo toto trestné stíhanie rozhodnutím generálneho prokurátora č. k. IV Pz 52/17/1000-12 „zrušené a vyhlásené za nezákonné a byl porušen zákon v můj neprospěch“. Vzhľadom na to je teraz za toto trestné stíhanie dvakrát postihnutý, pričom dôvodom nie je, že sa tomuto trestnému stíhaniu vyhýbal, ale to, že orgány činné v trestnom konaní nemajú záujem toto trestné stíhanie ukončiť.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom: „Rozhodnutím Krajského soudu v B. Bystrici který byl potvrzen NS SR sp. zn.: 5 Tost 20/2017 ze dne 16. 6. 2017 byl podnecovatel poškozen na ústavním právu podle čl. 47 ods. 4 Ústavy SR, podle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, jako i čl. 6 ods. 3 Dohody o ochrane lidských práv a základních slobod, a to právu na tlmočnika, právu na soudní ochranu, spravedlivé konání a odůvodnené rozhodnutí.

Proto Ústavní soud nařizuje Krajskému soudu v B. Bystrici aby [REDAKCE] propustil z vydávací vazby spočívající do které byl vzat, bez využití práva na obhajobu, v konání 3 Ntc/6/2017, které nadobýlo právoplatnost 16. 6. 2017 rozhodnutím NS SR sp. zn. 5 Tost 20/2017.

Proto Ústavní soud SR nařizuje Krajské prokuratuře B. B. která nežurnalizovala svůj návrh na rozhodnutí NS SR, podle kterého i tento... rozhodl o důvodech její vydávací vazby, zaplatit 5.000,-Euro poškozenému [REDAKCE], do 30 dní od právomocnosti tohto rozhodnutí.

Proto Ústavní soud SR nařizuje Krajskému soudu B. Bystrice, který neumožnil podat stížnost poškozenému [REDAKCE] o nepřibrání tlmočnika, zaplatit 5.000,- Euro, do 30 dní od právomocnosti tohto rozhodnutí, [REDAKCE].

Proto Ústavní soud SR nařizuje NS SR Bratislava z důvodu že tento neodstranil protiústavní rozhodnutí Kr. soudu v B. Bystrici, zaplatit 5.000,-Euro, do 30 dní od právomocnosti tohto rozhodnutí, [REDAKCE].“

Keďže sťažnosť sťažovateľa neobsahovala všetky zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky,

o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpísané náležitosti, ústavný súd prípisom z 20. septembra 2017 vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na zaslanie kvalifikovaného návrhu.

Dňa 3. októbra 2017 právny zástupca sťažovateľa ústavnému súdu oznámil, že sťažovateľovi vypovedal plnú moc. Následne 5. októbra 2017 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým oznámil, že mu právny zástupca vypovedal plnú moc, a preto žiada ústavný súd, aby mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanovil.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva

podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že sťažovateľ namieta porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 4 ústavy kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka.

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo ak týmto jazykom nehovorí.

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o základných právach alebo slobodách alebo ľudských právach a základných slobodách vyplývajúcich z medzinárodných dohovorov je podmienená princípom subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam

a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy). Právomoc ústavného súdu preto nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07, II. ÚS 523/2014). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok – sťažnosť. Právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu ku krajskému súdu mal preto najvyšší súd v rámci konania o sťažnosti, týmto je teda vylúčená právomoc ústavného súdu. Sťažovateľ právo podať sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu využil a najvyšší súd o nej riadne rozhodol.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru aj uznesením najvyššieho súdu.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd považoval za potrebné v zhode so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 135/04, I. ÚS 124/08, IV. ÚS 71/2012) poukázať na vzťah čl. 17

ústavy, týkajúceho sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, k čl. 46 ods. 1 ústavy. Z obsahu čl. 17 ústavy vyplýva, že tento vo svojich ustanoveniach zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto je na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľný čl. 17 ústavy o osobnej slobode, a nie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na skutočnosť, že ochrana práv a slobôd súvisiaca s rozhodovaním všeobecných súdov o zákonnosti väzby, resp. jej ďalšieho trvania, spadá *ratione materiae* pod ochranu garantovanú prostredníctvom čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, ktoré obsahujú základné hmotné a tiež procesné atribúty osobnej slobody vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení (obdobne pozri III. ÚS 135/04, III. ÚS 108/06), ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd sa preto zaoberal len sťažovateľom namietaným porušením jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

Ústavný súd si pre účely preskúmania sťažovateľom namietaného porušenia označených práv zaobstaral zápisnicu krajského súdu o výsluchu sťažovateľa z 25. mája 2017 vrátane uznesenia krajského súdu, ako aj zápisnicu o neverejnom zasadnutí najvyššieho súdu zo 16. júna 2017 a jeho uznesenie.

Z predložených listín ústavný súd zistil, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Tost 20/2017 zo 16. júna 2017 potvrdil uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd vzal sťažovateľa na základe návrhu Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) do vydávacej väzby podľa § 17 ods. 1 s použitím § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov

(ďalej len „zákon o EZR“), pričom táto väzba mala trvať do pominutia dôvodov väzby, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal z dôvodu trestného stíhania vedeného Okresnou prokuratúrou Zvolen sp. zn. 3 Pv 487/16/6611, alebo do výkonu prípadne uloženého trestu odňatia slobody v tomto konaní.

Zo zápisnice o výsluchu vyplýva, že sťažovateľovi bol návrh krajskej prokuratúry na jeho vzatie do vydávacej väzby predložený pred výsluchom za prítomnosti jeho právneho zástupcu, keďže sa sťažovateľ vyjadril, že nevie, či tento návrh dostal skôr. Následne sťažovateľ požiadal krajský súd o pribratie tlmočníka z dôvodu, že nerozumie odborným výrazom a právnym výrazom a nerozumie dobre ani po slovensky. Krajský súd však tento návrh opatrením zamietol s prihliadnutím na to, že o návrhu sťažovateľa o pribratie tlmočníka už bolo v predmetnom konaní rozhodované, pričom poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 9/2017 z 23. marca 2017, z ktorého vyplýva, že o tejto otázke bolo už právoplatne rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 3/2017 zo 6. februára 2017, ktorý potvrdil uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Ntc 1/2017 z 27. januára 2017, ktorým krajský súd rozhodol, že tlmočníka do českého jazyka nepriberá. V ďalšej časti krajský súd po prečítaní relevantných listinných pokladov a umožnení sťažovateľovi sa k nim vyjadriť (sťažovateľ vyhlásil, že sa nevyjadruje, pretože nerozumie, pozn.) požiadal strany o záverečné reči. Napriek námietke sťažovateľa, že sa k predmetnej veci nevyjadroval, zo zápisnice o jeho výsluchu vyplýva, že napokon predniesol záverečnú reč, v ktorej sa k veci vyjadril. Krajský súd potom uznesením rozhodol o jeho vzatí do vydávacej väzby, v odôvodnení ktorého sa vysporiadal aj s k námietkou sťažovateľa týkajúcou sa toho, že do konania mal byť pribratý tlmočník z jazyka slovenského do jazyka českého. Krajský súd túto námietku *„nepovažoval za relevantnú, a preto jej nevyhovel. V tomto smere je potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost/3/2017 zo dňa 06. 02. 2017, vydané v obdobnom konaní predchádzajúcom konaniu o predmetnom európskom zatýkacom rozkaze, kde súd jednoznačne dospel k záveru, že [REDAKOVANÉ], ako slovenský štátny občan majúci trvalý pobyt od 30. júna 1993 v [REDAKOVANÉ], vedeniu konania v slovenskom jazyku rozumie a nie je dôvod na pribratie tlmočníka do konania.“*

Sťažovateľ po vyhlásení uznesenia krajského súdu podal proti tomuto uzneseniu po porade so svojim právnym zástupcom sťažnosť.

Právny zástupca sťažovateľa „v dôvodoch sťažnosti (č. l. 127-129) uviedol, že v tomto štádiu konania nie je väzba vyžiadanej osoby nutná. Z ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o EZR vyplýva, že vydávaná osoba nemusí byť obligatórne vzatá do väzby a vzatie do väzby pripadá do úvahy iba v prípade, ak existuje reálne riziko toho, že dôjde k zmareniu účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze. V jeho prípade takéto riziko prítomné nie je. Okrem toho namietal, že celé konanie prebiehalo bez tlmočníka do českého (materinského) jazyka, a preto v danom prípade nie sú splnené podmienky pre jeho vzatie do vydávacej väzby. Navrhol preto napadnuté uznesenie zrušiť a [REDAKOVANÉ] prepustiť na slobodu.“

Najvyšší súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol s týmto odôvodnením: „V posudzovanej veci aj podľa názoru sťažnostného súdu boli splnené všetky podmienky pre vzatie [REDAKOVANÉ] do vydávacej väzby. Nemožno totiž prehliadať, že ide o viackrát trestanú osobu, dokonca i súdmi v zahraničí. Napokon z predloženého spisu vyplýva, že [REDAKOVANÉ] je trestne stíhaný aj uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci z 31. júla 2009 č. ČVS: ORP-198/OEK-LC-2009 pre skutok z roku 2004 posúdený ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 1. 1. 2006, ktoré trestné stíhanie muselo byť prerušené, pre jeho vyhýbanie sa trestnému stíhaniu až do roku 2017. Za daného stavu preto hrozí, že aj v danom prípade by mohol mariť rozhodovanie o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu.

Súd prvého stupňa nepochybil pokiaľ rozhodol v zmysle § 17 ods. 1 zákona o EZR, že väzba bude spočívať, pretože vyžiadaná osoba sa od 7. decembra 2016 nachádza vo väzbe v jeho inej trestnej veci vedenej proti nemu v Slovenskej republike... V prerokúvanej veci vyžiadaná osoba [REDAKOVANÉ] bola vzatá do vydávacej väzby, aby sa zabezpečila jej prítomnosť v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území 5 Tost 20/2017 Slovenskej republiky a rovnako tak, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, a preto

Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť vyžiadanej osoby ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.“

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa pribratia tlmočníka do/z jazyka českého najvyšší súd uviedol: „... námietky vyžiadanej osoby týkajúce sa pribratia tlmočníka z jazyka českého do konania sú taktiež neopodstatnené. Uvedenou námietkou sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3 Tost 3/2017 zo 6. februára 2017, kedy zamietol sťažnosť vyžiadanej osoby voči uzneseniu krajského súdu, ktorým nepribral do konania tlmočníka. Napokon treba uviesť, že ide o slovenského štátneho občana dlhodobo žijúceho na území Slovenska.“

Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Tost 3/2017 zo 6. februára 2017 už uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky navyiac udáva, že hoci ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o EZR zakotvuje právo vyžiadanej osoby na tlmočníka a prekladateľa, právo na tlmočníka v konaní, ktoré sa vedie v jazyku, ktorému podľa vyhlásenia vyžiadanej osoby nerozumie, garantované článkom 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno vykladať tak rozširujúco, že sa jedná o absolútne právo bez akýchkoľvek limitov tak, že by sa za každých okolností vyžiadanej osobe automaticky na základe svojvoľného jednostranného vyhlásenia vyžiadanej osoby, že žiada tlmočníka, ktoré nemá oporu v skutkových zisteniach, do konania tlmočník aj následne automaticky pribral. Vždy je potrebné posudzovať konkrétne okolnosti toho ktorého prípadu tak, aby tlmočník mal svoje opodstatnenie a slúžil na efektívne uplatňovanie práv obvineného. Rozhodujúca je materiálna podstata, t. j. či dotknutá osoba aj skutočne rozumie jazyku konania a obsahu vykonaných úkonov, a teda má dostatok informácií i jazykové schopnosti na riadne uplatnenie práva na obhajobu, prípadne práv poškodeného alebo práv iného subjektu trestného konania.

Článok 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výslovne hovorí o práve na bezplatnú pomoc tlmočníka len u obvineného z trestného činu, ktorý nerozumie jazyku používanému pred súdom, alebo týmto jazykom nehovorí.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu navyiac vyplýva, že nie je porušením článku 6 ods. 3 písm. e/ citovaného Dohovoru, pokiaľ znalosť jazyka

konajúceho súdu bola u obvineného dostatočná na to, aby proces vedený proti nemu mohol byť považovaný za spravodlivý.

Niet pochýb o tom, že podstate tohto konania vyžiadaná osoba porozumela, o čom svedčí obsah jej písomností v spise a rovnako obsah jej vyjadrení. Navyše vyžiadaná osoba pri svojom výsluchu dňa 27. januára 2017 explicitne uviedla, že „pokiaľ ide o slovenský jazyk, tomu rozumiem, česky hovorím dobre, ale nerozumiem dobre právnickým termínom“ (č. l. 93 spisu).

V tejto súvislosti k pribratiu tlmočníka najvyšší súd dodáva, že konanie pred krajským súdom je vedené v slovenskom jazyku. V priebehu konania preto vyžiadaná osoba ako slovenský štátny občan majúc trvalý pobyt od 30. júna 1993 v L. na území S. (č. l. 64) neprišla do styku s iným ako slovenským jazykom v ústnej forme. (Menovaný je živnostníkom v L., základnú a strednú školu absolvoval na S., vodičský preukaz získal na S.). Pokiaľ ide o prekladateľa, doposiaľ jediná písomnosť v cudzom jazyku (európsky zatýkací rozkaz), bola prekladom do slovenského jazyka aj zrealizovaná (č. l. 24).

Najvyšší súd poznamenáva, že v zmysle platnej právnej úpravy aj v prípade, ak by napríklad európsky zatýkací rozkaz bol vydaný v Českej republike, preklad európskeho zatýkacieho rozkazu v konaní podľa zákona o európskom zatýkacom rozkaze do slovenského jazyka, sa nevyžaduje. (§ 15 ods. 1 zákona o EZR v spojení s oznámením MZV č. 222/2005 Z. z.).

K námietke vyžiadanej osoby, že nerozumie „právnickým termínom“, túto súd rovnako vyhodnotil ako nedôvodnú. Táto povinnosť vyplýva v rámci poskytovania účinnej právnej pomoci každému advokátovi (obhajcovi) voči svojmu klientovi a teda aj ustanovenému obhajcovi [REDAKOVANÉ] – advokátovi, ktorý bol pri výsluchu vyžiadanej osoby osobne prítomný.

Bez ohľadu na vyššie uvedené však Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že účelom konania o návrhu na vzatie do vydávacej väzby nie je skúmanie otázky viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby. V takom konaní sa neskúma otázka prezumpcie neviny, trestnosť činu a ani právo na obhajobu v rozsahu, ktorý je v konaní pred trestným súdom Slovenskej republiky obvinenej osobe ústavne zaručený. Súd nepreskúmava dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná a správnosť právnej kvalifikácie tohto

činu z hľadiska práva štátu pôvodu, ale len „zabezpečenie prítomnosti vyžadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania“ (§ 16 ods. 1 zákona o EZR).»

Podmienkou vzniku základného práva na tlmočníka podľa čl. 47 ods. 4 ústavy je vyhlásenie oprávnenej osoby, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie. Toto vyhlásenie o neovládaní jazyka však podlieha dôkaznej povinnosti, ktorá zaťažuje osobu uplatňujúcu právo na tlmočníka. Ústavný súd túto požiadavku vyvodil z *case-law* Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý interpretoval podmienky realizácie práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru v rozhodnutí K. c. Francúzsku (rozhodnutie o sťažnosti č. 10210/82), kde jasne uviedol, že toto právo neprislúcha obvinenému, ktorý dostatočne rozumie jazyku a hovorí jazykom, v ktorom sa konanie vedie, preto nepostačuje len formálne vyhlásenie obvineného smerujúce k požiadavke bezplatného ustanovenia tlmočníka, keďže dôkazné bremeno preukázať opodstatnenosť takejto požiadavky smeruje proti obvinenému s oprávnením kompetentného vnútroštátneho orgánu rozhodnúť o dôvodnosti prednesenej žiadosti. Európsky súd pre ľudské práva tak v mnohých prípadoch kvalifikoval námietku porušenia čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru ako zjavne neopodstatnenú alebo neodôvodnenú na základe skutočnosti, že podľa jeho názoru znalosť jazyka konajúceho súdu bola u obvineného dostatočná na to, aby bolo možné proces vedený proti nemu považovať za spravodlivý (napr. *Güngör v. Nemecko*, rozhodnutie zo 17. 5. 2001, sťažnosť č. 31540/96; *Hovanesian v. Bulharsko*, rozsudok z 21. 12. 2000, sťažnosť č. 31814/03; *Katritsch v. Francúzsko*, rozsudok zo 4. 11. 2010, sťažnosť č. 22575/08). Z judikatúry tiež vyplýva, že pri úvahe, aká úroveň znalosti jazyka konajúceho súdu bola v tom-ktorom prípade potrebná, je relevantná povaha trestného činu, z ktorého bol sťažovateľ obvinený, a tiež zložitosť „oznámení“ adresovaných sťažovateľovi (*Protopapa v. Turecko*, rozsudok z 24. 2. 2009, sťažnosť č. 16084/90). V prípade *Kamasinski v. Rakúsko*, rozsudok z 19. 12. 1989, sťažnosť č. 9783/82, súd považoval za dostatočné na zachovanie tohto práva skutočnosť, že obhajca obvineného bol schopný komunikovať aj v jazyku sťažovateľa, aj v jazyku konajúceho súdu.

Preto ak oprávnená osoba unesie dôkazné bremeno, súdu vznikne povinnosť konať – ustanoviť tlmočníka (pozri Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 910 – 911, tiež IV. ÚS 57/2014).

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 3/2017 zo 6. februára 2017, z ktorého vychádzal najvyšší súd aj v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 20/2017, vyplýva, že sťažovateľ ako slovenský štátny občan, majúci trvalý pobyt od 30. júna 1993 v [REDAKOVANÉ] vedeniu konania v slovenskom jazyku rozumie. Najvyšší súd v tejto súvislosti zistil, že sťažovateľ je živnostníkom v [REDAKOVANÉ] základnú a strednú školu absolvoval na Slovensku, kde získal aj vodičské oprávnenie. Okrem toho to, že ovláda slovenský jazyk, vyplýva podľa najvyššieho súdu aj z obsahu písomností a vyjadrení sťažovateľa.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že nerozumie odborným výrazom a právnym výrazom, ústavný súd poukazuje na to, že v konaní o jeho vzatí do vydávacej väzby mal sťažovateľ ustanoveného obhajcu, ktorý bol pri jeho výsluchu prítomný, a preto mal možnosť v prípade, ak niektorému výrazu nerozumel, požiadať o jeho vysvetlenie práve tohto obhajcu.

Vychádzajúc z uvedených zistení, prihliadajúc aj na judikatúru ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru uznesením najvyššieho súdu sú zjavne neopodstatnené.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno

považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu uvádza, že z dôvodu hospodárnosti konania sa už otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa nezaoberal, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017